

V Bruseli 10. marca 2026
(OR. en)

7158/26

MI 223
IND 175
CHIMIE 24
COMPET 297
RECH 113
ENV 209
CONSOM 71

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	9. marca 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. predch. dok.:	15867/22 + ADD 1
Č. dok. Kom.:	C(2026) 1438 final
Predmet:	Odporúčanie Komisie o revízii európskeho rámca pre posudzovanie „inherentne bezpečných a udržateľných“ chemikálií a materiálov

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2026) 1438 final.

Príloha: C(2026) 1438 final

V Bruseli 6. 3. 2026
C(2026) 1438 final

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 6. 3. 2026

**o revízii európskeho rámca pre posudzovanie „inherentne bezpečných a udržateľných“
chemikálií a materiálov**

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 6. 3. 2026

o revízii európskeho rámca pre posudzovanie „inherentne bezpečných a udržateľných“ chemikálií a materiálov

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) V Kompase konkurencieschopnosti ⁽¹⁾ sa zdôrazňuje význam preklenutia inovačnej priepasti s cieľom podporiť udržateľný a dlhodobý rast. Vyzdvihuje sa v ňom význam inovácií pri zvyšovaní konkurencieschopnosti chemického priemyslu EÚ, ako aj pri ochrane ľudského zdravia a životného prostredia. V Kompase konkurencieschopnosti sa takisto zdôrazňuje potreba zamerať sa na dodávky kritických chemických výrobkov a investovať do technológií, ktoré budú mať význam pre hospodárstvo zajtrajška, ako sú napríklad moderné materiály.
- (2) V Dohode o čistom priemysle ⁽²⁾ bol predstavený spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie. Cieľom plánu je zvýšiť udržateľnú a odolnú výrobu v Európe s cieľom prekonať tradičné izolované riešenia a zohľadniť hodnotový reťazec ako celok. Podporujú sa ním aj vedúce trhy, obehovosť a prístup k materiálom ako základné hybné sily konkurencieschopnosti.
- (3) Komisia vo svojej stratégii „Chemikálie – stratégia udržateľnosti – na ceste k životnému prostrediu bez toxických látok“ ⁽³⁾ oznámila dlhodobú víziu politiky EÚ v oblasti chemikálií, ktorá zahŕňa podporu inovácií v záujme používania **inherentne bezpečných a udržateľných chemikálií** ⁽⁴⁾ a **materiálov**. V stratégii sa stanovujú osobitné opatrenia týkajúce sa výroby a používania chemikálií s cieľom posilniť ochranu ľudského zdravia a životného prostredia a zároveň podporiť inovácie v záujme používania bezpečných a udržateľných chemikálií. V stratégii sa okrem toho členské štáty, priemysel a ostatné zainteresované strany vyzývajú, aby vo všetkých sektoroch podľa možnosti pripisovali prioritný význam inováciám zameraným na nahradenie látok vzbudzujúcich obavy ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ [COM(2025) 30 final].

⁽²⁾ Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie [COM(2025) 85 final].

⁽³⁾ Chemikálie – stratégia udržateľnosti [COM(2020) 667 final].

⁽⁴⁾ Pojem „chemikália“ sa používa vo viacerých právnych predpisoch EÚ, niekedy s významnými alebo jemnými významovými rozdielmi. V niektorých právnych predpisoch EÚ o chemikáliách sa na opis podskupín chemických výrobkov používajú konkrétnejšie pojmy, napríklad „látky“ a „zmesi (látok)“. V rámci tohto odporúčania sa má pojem chemikália vykladať vo svojom najširšom zmysle. Na posilnenie takéhoto výkladu rozsah pôsobnosti rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť výslovne zahŕňa aj materiály, aj keď v niektorých právnych predpisoch EÚ sa materiály považujú za zmesi látok, t. j. za samostatné chemikálie.

⁽⁵⁾ Ako sa vymedzuje na účely stratégie Chemikálie – stratégia udržateľnosti [COM(2020) 667 final].

- (4) Európania majú obavy, pokiaľ ide o vplyv chemikálií a materiálov na zdravie a životné prostredie. Z prieskumu Eurobarometra ⁽⁶⁾ z roku 2024 vyplynulo, že 84 % Európanov má obavy, pokiaľ ide o vplyv škodlivých chemikálií prítomných v každodenných výrobkoch na ich zdravie, a rovnaký podiel má obavy, pokiaľ ide o vplyv škodlivých chemikálií na životné prostredie.
- (5) Niekoľko stoviek látok už bolo identifikovaných ako látky vzbudzujúce veľké obavy podľa nariadenia (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) ⁽⁷⁾. Pre väčšinu týchto látok je základom identifikácie harmonizovaná klasifikácia v súlade s nariadením ES č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení (ďalej len „nariadenie CLP“) ⁽⁸⁾, ktorým sa harmonizujú kritériá klasifikácie látok a zmesí, ktoré sa vyznačujú fyzikálnou nebezpečnosťou, nebezpečnosťou pre zdravie, životné prostredie a ďalšou nebezpečnosťou. Toto nariadenie bolo revidované v roku 2024 s cieľom zahrnúť nové kategórie nebezpečnosti. Aj v nariadení č. 2024/1781 o ekodizajne udržateľných výrobkov ⁽⁹⁾ sa vymedzuje väčšia skupina látok vzbudzujúcich obavy na základe ich harmonizovanej klasifikácie z hľadiska určitých nebezpečenstiev s chronickými účinkami, ako aj obáv týkajúcich sa ich vplyvu na recykláciu, opätovné použitie a iné aspekty obehového hospodárstva
- (6) V nariadení o ekodizajne udržateľných výrobkov ⁽¹⁰⁾ sa uvádza, že pri výkonnostných požiadavkách stanovených pre parametre výrobkov by sa mali zohľadňovať existujúce posúdenia chemickej bezpečnosti, ktoré vykonali príslušné orgány Únie v súvislosti s dotknutými látkami, ako aj kritériá inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti pre chemikálie a materiály, ktoré vypracovala Komisia.
- (7) V oznámení o progresívnych materiáloch pre vedúce postavenie priemyslu ⁽¹¹⁾ sa koncepcia inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti uvádza ako ústredný prvok transformačného procesu v oblasti materiálov.
- (8) V akčnom pláne pre európsky chemický priemysel ⁽¹²⁾ sa zdôrazňuje úloha tohto odporúčania Komisie, ktorým sa reviduje európsky rámec pre posudzovanie inherentne bezpečných a udržateľných chemikálií a materiálov s cieľom posilniť konkurencieschopnosť chemického priemyslu EÚ zefektívnením procesu inovácie smerujúceho k bezpečnejším a udržateľnejším alternatívam. V akčnom pláne sa oznamuje začatie činnosti inovačných a substitučných centier EÚ ako dobrovoľných

⁽⁶⁾ Prieskum Eurobarometra (2024), *Attitudes of Europeans towards the Environment* (Postoj Európanov k životnému prostrediu) – máj 2024.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>.

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

⁽¹⁰⁾ V prílohe II – parametre výrobkov opísané v prílohe I, najmä v písmene f).

⁽¹¹⁾ Oznámenie s názvom Progresívne materiály pre vedúce postavenie priemyslu [COM(2024) 98 final].

⁽¹²⁾ Oznámenie s názvom Akčný plán pre európsky chemický priemysel [COM(2025) 530 final].

nástrojov na urýchlenie a rozšírenie inovácií v oblasti chemikálií a zdôrazňuje sa v ňom úloha koncepcie inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti, v rámci ktorej sa poskytuje technické poradenstvo už od počiatkovej fázy inovácie.

- (9) V stratégii pre vedy o živej prírode ⁽¹³⁾ sa zdôrazňuje význam koordinovaného zavádzania a využívania bezpečných a udržateľných výrobkov. Vyzdvihuje sa v nej úloha európskeho rámca pre posudzovanie inherentne bezpečných a udržateľných chemikálií a materiálov pri plnení cieľov EÚ v oblasti udržateľnosti a konkurencieschopnosti a pri prechode na čistý priemysel a priemysel sa v ňom nabáda k tomu, aby nahradil látky vzbudzujúce obavy bezpečnejšími a udržateľnejšími alternatívami.
- (10) V európskej stratégii pre umelú inteligenciu (AI) vo vede ⁽¹⁴⁾ sa zdôrazňuje, ako môže AI uľahčiť prelomové objavy v oblasti navrhovania progresívnych materiálov, a to aj pokiaľ ide o funkčnosť, bezpečnosť a udržateľnosť.
- (11) Program Horizont Európa poskytol cieleňú podporu pre výskumné činnosti zamerané na uvádzanie rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť do praxe, ako aj na uplatňovanie tohto rámca na podporu inovácií zameraných na bezpečnejšie a udržateľnejšie chemikálie a progresívne materiály. Podpora bola poskytnutá prostredníctvom osobitných výziev z klastra 4 programu Horizont Európa („Digitalizácia, priemysel a vesmír“), ako aj prostredníctvom európskeho partnerstva pre progresívne materiály (IAM4EU), iniciatívy Inovatívne zdravotníctvo, partnerstva Batteries for EU (BATT4EU) a spoločného podniku pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály.
- (12) Cieľom Stratégie EÚ pre startupy a scaleupy ⁽¹⁵⁾, ktorá je kľúčovou súčasťou realizácie výzvy Kompasu konkurencieschopnosti na podporu inovácií, je opätovné naštartovanie účinného inovačného cyklu vytvorením priaznivého investičného a podnikateľského prostredia pre mladé a inovačné podniky, aby mohli začať činnosť, rozširovať sa a prosperovať. Patrí sem aj odstraňovanie prekážok pri pretavovaní výskumu do obchodovateľných výrobkov a širšie zavádzanie inovácií.
- (13) V tejto súvislosti sa v tomto odporúčaní navrhuje revidovaný európsky rámec pre posudzovanie inherentne bezpečných a udržateľných chemikálií a materiálov (ďalej len „rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť“). Tento revidovaný rámec bude slúžiť ako nový referenčný bod pre členské štáty, priemysel, inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, výskumno-technologické organizácie (VTO), ktoré ho budú používať ako metodiku na posudzovanie a rozhodovanie.
- (14) Cieľom je, aby sa rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť stal dobrovoľným prístupom k prijímaniu rozhodnutí, ktorý nasmeruje inovácie k chemikáliám a materiálom, ktoré sú bezpečnejšie a udržateľnejšie počas celého životného cyklu. Podporuje sa ním rozhodovanie v celom procese inovácie a poskytuje sa spoločné chápanie zásad inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti v rámci hodnotových reťazcov. Posilňuje sa ním konkurencieschopnosť zefektívňovaním inovačného procesu smerujúceho k bezpečnejším a udržateľnejším alternatívam a zároveň sa ním rozvíjajú poznatky a veda v oblasti bezpečnosti a udržateľnosti.

⁽¹³⁾ Oznámenie s názvom Vyberte si Európu pre vedy o živej prírode – Stratégia, ktorej cieľom je urobiť z EÚ najatraktívnejšie miesto na svete pre vedy o živej prírode do roku 2030 [COM(2025) 525 final].

⁽¹⁴⁾ Oznámenie s názvom Európska stratégia pre umelú inteligenciu vo vede [COM(2025) 724 final].

⁽¹⁵⁾ Oznámenie s názvom „Stratégia EÚ pre startupy a scaleupy. Na začatie a rozširovanie podnikania si vyberte Európu“ [COM(2025) 270 final].

- (15) Toto revidované odporúčanie vychádza z odporúčania Komisie (EÚ) 2022/2510, ktorým sa vytvára európsky rámec pre posudzovanie „inherentne bezpečných a udržateľných“ chemikálií a materiálov. V odporúčaní z roku 2022 sa stanovil rámec na podporu navrhovania, výroby a používania bezpečnejších a udržateľnejších chemikálií a materiálov s cieľom chrániť ľudské zdravie a životné prostredie pri zohľadnení ich vplyvu počas celého ich životného cyklu. Revízia je z veľkej časti založená na výsledkoch dvoch testovacích fáz, ktoré umožnili zohľadniť spätnú väzbu od zainteresovaných strán⁽¹⁶⁾. Cieľom testovacích fáz bolo poskytnúť informácie pre aktualizáciu rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť s cieľom zlepšiť jeho relevantnosť, spoľahlivosť a prevádzkyschopnosť.
- (16) Pri zachovaní prvkov pôvodného rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť, konkrétne fázy prepracovania/návrhu a fázy posúdenia, slúži novo vypracovaná analýza rozsahu ako východiskový bod na určenie kľúčových prvkov, ktorými sa treba zaoberať, a na stanovenie poradia ich dôležitosti. Analýza rozsahu pomáha pri vymedzení skúmaného systému, zohľadnení vybraných zásad návrhu a zapojení subjektov životného cyklu. Táto fáza umožňuje, aby sa vykonávanie rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť viac prispôbilo potrebám inovátorov.
- (17) Okrem aspektov bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti zahŕňa teraz rámec aj sociálny a hospodársky rozmer udržateľnosti. Zohľadňujú sa v ňom sociálno-ekonomické riziká a príležitosti skúmaného systému s cieľom podporiť dlhodobejšie rozhodovanie.
- (18) Rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť teraz poskytuje aj rôzne vstupné body pre posudzovanie, ktoré inovátorom umožňujú prijímať rozhodnutia zohľadňujúce aspekty bezpečnosti aj udržateľnosti na rôznych úrovniach zrelosti inovácie a dostupnosti údajov. Opakovaním cyklu inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti, keď inovácia dozrieva a/alebo sú k dispozícii ďalšie informácie, rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť podporuje komplexné posúdenie ako základ pre spoľahlivé rozhodovanie.
- (19) Zavedenie zjednodušených prístupov k posudzovaniu bezpečnosti a udržateľnosti ako východiskových bodov pre informované rozhodovanie môže byť zvlášť prínosné pre menšie podniky, keď sú zdroje obmedzené, napríklad v počiatočných fázach inovácie.
- (20) Cieľom rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť bude prispieť k efektívnejším inovačným procesom, uľahčiť a urýchliť podnikanie a zároveň zlepšiť súdržnosť inovačných ekosystémov v súlade s úsilím Komisie o zjednodušenie, ktoré sa uvádza v oznámení o jednoduchšej a rýchlejšej Európe⁽¹⁷⁾.
- (21) V súlade s nariadením o údajoch⁽¹⁸⁾ sa pripravuje spoločná platforma EÚ pre údaje o chemikáliách. Budú sa v nej integrovať údaje o chemikáliách od viacerých prispievateľov v súlade so zásadami vyhľadateľnosti, prístupnosti, interoperability

⁽¹⁶⁾ Abbate E., Garmendia Aguirre I., Bracalente G., a kol. *Safe and Sustainable by Design chemicals and materials. Methodological Guidance* (Inherentne bezpečné a udržateľné chemikálie a materiály. Metodické usmernenie), Úrad pre publikácie Európskej únie, Luxemburg, 2024, ISBN 978-92-68-16357-3, doi:10.2760/28450.

⁽¹⁷⁾ Európska komisia: Generálny sekretariát, *Making Europe simpler and faster* (Zjednodušenie a zrýchlenie Európy), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2792/5923929>.

⁽¹⁸⁾ COM(2025) 2455 final. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára spoločná platforma údajov o chemikáliách, stanovujú pravidlá na zabezpečenie vyhľadateľnosti, prístupnosti, interoperability a opätovnej použiteľnosti údajov z uvedenej platformy a zavádza rámec pre monitorovanie a výhľad v oblasti chemikálií.

a opätovnej použiteľnosti (ďalej len „FAIR“). Komisia bude na jednej strane podporovať začlenenie vysokokvalitných údajov FAIR o chemikáliách získaných v rámci činností výskumu a inovácií týkajúcich sa inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti do spoločnej platformy údajov EÚ o chemikáliách a na druhej strane dostupnosť takýchto údajov na plnohodnotné vykonávanie rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť.

- (22) Pri posudzovaní bezpečnosti a udržateľnosti inovácií v rámci konkrétnych hodnotových reťazcov si špecifické situácie môžu vyžadovať ďalšie predpoklady a odchýlky od niektorých prístupov opísaných v rámci. Napríklad pri posudzovaní technológií v oblasti obrany, letectva a kozmonautiky a technológií dvojakého použitia¹⁹ je potrebné rešpektovať bezpečnostné aspekty.
- (23) Komisia bude naďalej podporovať uplatňovanie rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť v rámci programov Únie zameraných na príslušné ciele výskumu. Podporí sa tým zavádzanie aspektov bezpečnosti a udržateľnosti a rozhodovanie v procese inovácie. Komisia bude naďalej monitorovať, ako je rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť začlenený do činností (výskumu a inovácií) financovaných EÚ.
- (24) Toto odporúčanie rešpektuje zásadu subsidiarity, keďže revidovaný rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť slúži potrebám európskeho výskumného priestoru pre chemikálie a materiály a jednotného trhu EÚ s nimi, kde je potrebný spoločný výklad bezpečnosti a udržateľnosti chemikálií a materiálov. Rešpektuje aj zásadu proporcionality, pretože podporuje uplatňovanie rámca právne nezáväznými prostriedkami, t. j. dobrovoľne bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek existujúce právne predpisy Únie týkajúce sa chemikálií a materiálov,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. ÚČEL a ROZSAH PÔSOBNOSTI

- 1.1. Týmto odporúčaním sa podporuje európsky rámec pre „inherentne bezpečné a udržateľné“ chemikálie a materiály (ďalej len „rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť“) pre činnosti v oblasti výskumu a inovácií v praxi výskumných pracovníkov a inovátorov. **Podrobnosti týkajúce sa rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť**, ktoré vychádzajú z technických správ Spoločného výskumného centra Komisie (^{16,20}), **sú stanovené v prílohe** k tomuto odporúčaniu. V tejto prílohe sa vysvetľujú prvky, na ktorých je založený rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť, ktorý zahŕňa a spája súbor kritérií inherentnej bezpečnosti a udržateľnosti. V prílohe sa odkazuje aj na metodické usmernenie pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť (^{16,21}), v ktorom sa poskytujú podrobné usmernenia, vzory a aktualizovaný prehľad príslušných metód, nástrojov a zdrojov údajov.

⁽¹⁹⁾ Technológie dvojakého použitia sa vzťahujú na technológie, ktoré možno použiť na civilné aj obranné účely.

⁽²⁰⁾ Garmendia Aguirre, I, Abbate, E, Bracalente, G, Mancini, L, Cappucci, G.M, Tosches, D, Rasmussen, K, Sokull-Kluettgen, B, Rauscher, H, Sala, S., Európska komisia – Spoločné výskumné centrum. *Safe and Sustainable by Design Chemicals and Materials. Revised framework* (Inherentne bezpečné a udržateľné chemikálie a materiály. Revidovaný rámec), 2025, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2025, ISBN 978-92-68-30330-6, doi: 10.2760/5103785.

⁽²¹⁾ Ďalšie aktualizácie metodického usmernenia: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/chemicals-and-advanced-materials/safe-and-sustainable-design_en?prefLang=sk&ettrans=sk.

- 1.2. Rámcom pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť sa vymedzuje dobrovoľný prístup k rozhodovaniu, pri ktorom sa pri vývoji nových chemikálií, inovatívnych materiálov alebo zlepšených výrobných procesov zohľadňuje bezpečnosť a udržateľnosť počas celého životného cyklu chemikálií a progresívnych materiálov. Jeho cieľom je stať sa európskou referenciou pre inovačný proces v rámci úsilia o čistý priemysel a zároveň podporovať väčšiu konkurencieschopnosť Únie, ktorá by sa mala presadzovať aj na medzinárodnej úrovni. Podporuje využívanie udržateľných zdrojov a surovín, zameriava sa na minimalizáciu vplyvu výroby a používania chemikálií a materiálov počas ich celého životného cyklu na klímu a životné prostredie a ich účinkov na ľudské zdravie. Rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť podporuje aj nahrádzanie látok vzbudzujúcich obavy hľadaním bezpečnejších a udržateľnejších alternatív a v súlade s tým by mal usmerňovať verejné a súkromné investície do výskumu a inovácií.
- 1.3. Hoci rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť nezasahuje do právnych povinností Únie v oblasti chemikálií a materiálov ani nevytvára nové, môže usmerňovať predvídavé opatrenia a rozhodnutia v rámci inovačného procesu vrátane opatrení, ktoré presahujú minimálny súlad s právnymi predpismi.
- 1.4. Toto odporúčanie je určené členským štátom, priemyslu [vrátane malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) vrátane startupov, scaleupov a spin-off podnikov], inštitúciám vysokoškolského vzdelávania, organizáciám spravujúcim výskumné a technologické infraštruktúry a výskumným a technologickým organizáciám, ktoré prispievajú k navrhovaniu, vývoju, výrobe a zavádzaniu chemikálií a materiálov alebo na nich pracujú. Vyzýva ich, aby využívali rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť v projektoch financovaných akoukoľvek formou, či už z vlastných prostriedkov podnikov na výskum a vývoj, alebo napríklad v rámci programov Únie alebo medzinárodných programov zameraných na výskum a inovácie a ich zavádzanie, ako aj na činnosti súvisiace s chemikáliami alebo materiálmi, s cieľom systematicky uplatňovať hľadiská bezpečnosti a udržateľnosti. Uvedené subjekty sa takisto vyzývajú, aby sa na rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť odvolávali v príslušných dokumentoch vrátane strategických výskumných a inovačných programov.
- 1.5. Členské štáty, priemysel, inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a organizácie spravujúce výskumné a technologické infraštruktúry a výskumné a technologické organizácie by takisto mali zabezpečiť, aby metódy, modely a údaje získané a použité pri uplatňovaní rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť boli v súlade so zásadami pre vyhľadateľné, prístupné, interoperabilné a opätovne použiteľné (FAIR) údaje.

2. POUŽÍVANIE RÁMCA PRE INHERENTNÚ BEZPEČNOSŤ A UDRŽATEĽNOSŤ PRIEMYSLOM

Subjekty z priemyslu (vrátane MSP, startupov, scaleupov a spin-off podnikov) sa vyzývajú, aby:

- 2.1. používali rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť vo svojich procesoch výskumu a inovácií pri vývoji chemikálií alebo materiálov alebo vypracúvaní zlepšených výrobných postupov, techník a technológií, pričom by mali zohľadniť bezpečnosť a udržateľnosť v každej fáze životného cyklu;

- 2.2. sprístupňovali vysokokvalitné údaje FAIR na posúdenie bezpečnosti a udržateľnosti bez toho, aby boli dotknuté práva duševného vlastníctva, a v relevantných prípadoch hľadiská bezpečnosti;
 - 2.3. pri pôsobení v rámci celého hodnotového reťazca spolupracovali s ďalšími subjektmi s cieľom zabezpečiť komplexné zhromažďovanie údajov a multidisciplinárne prístupy v záujme spoľahlivého posudzovania, najmä na podporu MSP vrátane startupov, scaleupov a spin-off podnikov, ktoré môžu mať obmedzené zdroje;
 - 2.4. transparentne a otvorene komunikovali o používaní rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť pri svojich podnikových činnostiach posudzovania bezpečnosti a udržateľnosti bez toho, aby boli ohrozené práva duševného vlastníctva a v relevantných prípadoch bezpečnostné aspekty;
 - 2.5. vymieňali si informácie, ktoré podporujú uplatňovanie rámca a slúžia ako vstup pre posudzovanie, najmä informácie, ktorými sa priamo identifikujú potenciálne problémy v oblasti bezpečnosti a udržateľnosti, pri zaručení dôvernosti a konkurencieschopnosti, pokiaľ je to potrebné.
3. POUŽÍVANIE RÁMCA PRE INHERENTNÚ BEZPEČNOSŤ A UDRŽATEĽNOSŤ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- 3.1. používali a propagovali rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť vo svojich národných a regionálnych programoch výskumu a inovácií, čím podporia navrhovanie a vývoj bezpečných a udržateľných chemikálií a materiálov vrátane progresívnych materiálov v Európe;
- 3.2. používali a propagovali rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť v miestnych, regionálnych a národných iniciatívach na podporu vývoja bezpečnejších a udržateľnejších chemikálií a materiálov poskytovaním usmernení už od počiatkovej fázy inovácie;
- 3.3. zvýšili dostupnosť vysokokvalitných údajov FAIR pre posúdenie bezpečnosti a udržateľnosti zapracovaním tejto koncepcie do svojich národných programov výskumu a inovácií a v relevantných prípadoch do súvisiacich politík a jej propagovaním;
- 3.4. podporovali zlepšovanie metód, modelov a nástrojov posudzovania a sprístupnili nové metódy, modely a nástroje posudzovania v záujme ich začlenenia do rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť s cieľom zlepšiť posudzovanie bezpečnosti a udržateľnosti;
- 3.5. podporovali rozvoj medziodvetvových zručností a odborných znalostí potrebných na uplatňovanie rámca a uľahčili prístup k týmto zručnostiam a odborným znalostiam, najmä pre MSP;
- 3.6. podporovali zriadenie a prevádzku inovačných a substitučných centier EÚ pre chemikálie, ako bolo oznámené v Akčnom pláne pre európsky chemický priemysel, a podporovali vnútroštátne organizácie zodpovedné za posudzovanie chemickej bezpečnosti a udržateľnosti, aby mohli spolupracovať navzájom a s príslušnými iniciatívami, sieťami a orgánmi EÚ, a aby podporovali inovačné ekosystémy, ktoré urýchľujú prechod na bezpečnejšie a udržateľnejšie chemické látky a materiály;
- 3.7. verejne informovali o tom, ako používajú rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť.

4. POUŽÍVANIE RÁMCA PRE INHERENTNÚ BEZPEČNOSŤ A UDRŽATEĽNOSŤ INŠTITÚCIAMI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA, ORGANIZÁCIAMI SPRAVUJÚCIMI VÝSKUMNÉ A TECHNOLOGICKÉ INFRAŠTRUKTÚRY a VÝSKUMNÝMI A TECHNOLOGICKÝMI ORGANIZÁCIAMI.

Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, organizácie spravujúce výskumné a technologické infraštruktúry a výskumné a technologické organizácie sa vyzývajú, aby:

- 4.1. používali rámec pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť vo svojich činnostiach v oblasti výskumu a inovácií pri vývoji chemikálií a materiálov vrátane progresívnych materiálov alebo v zdokonalených výrobných procesoch, technikách a technológiách, pričom by mali zohľadniť bezpečnosť a udržateľnosť v každej fáze životného cyklu;
- 4.2. sprístupňovali vysokokvalitné údaje FAIR na posúdenie bezpečnosti a udržateľnosti bez toho, aby boli dotknuté práva duševného vlastníctva a prípadne bezpečnostné hľadiská, a to v súlade s odporúčaním Rady z 23. mája 2024 o posilnení bezpečnosti výskumu. Takéto údaje by sa mali zdieľať prostredníctvom spoločnej platformy údajov pre chemikálie a jej služieb, prípadne v spolupráci s príslušnými agentúrami Únie (ECHA, EEA, EFSA);
- 4.3. transparentne a otvorene komunikovali o používaní rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť pri svojich podnikových činnostiach posudzovania bezpečnosti a udržateľnosti bez toho, aby boli dotknuté práva duševného vlastníctva a v relevantných prípadoch bezpečnostné aspekty;
- 4.4. sa zapojili do vývoja, propagovania a zavádzania nových metód, modelov a nástrojov posudzovania, ktoré možno začleniť do rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť na zlepšenie posudzovania bezpečnosti a udržateľnosti;
- 4.5. podporovali rozvoj osnov odbornej prípravy a vzdelávania s cieľom zabezpečiť výučbu zručností potrebných na vykonávanie rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť a súvisiacu spoluprácu medzi širšími vnútroštátnymi alebo celoeurópskymi činnosťami v tejto oblasti.

5. DOKUMENTOVANIE VYKONÁVANIA ODPORÚČANIA:

- 5.1. Komisia sprístupní všetkým subjektom (z členských štátov, priemyslu, inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, organizácií spravujúcich výskumné a technologické infraštruktúry a výskumných a technologických organizácií) vzor, ku ktorému budú pripojené aj metodické usmernenia na uľahčenie šírenia informácií o vykonávaní rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť v rôznych hodnotových reťazcoch;

- 5.2. Prostredníctvom týchto dokumentačných činností sa Komisia zameria na zabezpečenie väčšej transparentnosti a zároveň na podporu opakovaného používania údajov v celom hodnotovom reťazci s cieľom v súlade so zásadami zjednodušovania znížiť duplicitné podávanie správ. Činnosťami súvisiacimi s dokumentáciou by sa mali okrem toho poskytnúť dôkazy o zlepšovaní nástrojov rámca pre inherentnú bezpečnosť a udržateľnosť a o postupnom vývoji kritérií bezpečnosti a udržateľnosti chemikálií a materiálov.

V Bruseli 6. 3. 2026

*Za Komisiu
Ekaterina Zaharieva
členka Komisie*

